

Consum Crític des de la Sobirania Alimentaria

Estratègia en Educació per la
Justícia Global i Sensibilització

2022 - 2026

ÍNDEX

1	La Sobirania Alimentària coma estratègia de cooperació entre nacions i pobles	Pàg. 3
2	El paper del consum alimentari conscient en l'educació per a la justícia global	Pàg. 5
3	Línies de treball en l'educació per la justícia Global:	
	• Línia estratègica 1. Sensibilització	Pàg. 11
	• Línia estratègica 2. Educació i formació	Pàg. 12
	• Línia estratègica 3. Mobilització i incidència política	Pàg. 13
4	El treball voluntari en el centre	Pàg. 15

1. La Sobirania alimentària com estratègia de cooperació entre nacions i pobles.

No podem viure sense menjar. L'alimentació i tot allò que està al seu voltant és la base de la vida de les persones. Menjar no és només nodrir-se. És, també, un pilar essencial de l'organització de les societats i les cultures. Al llarg de la major part de la història de la humanitat, la forma d'obtenir, produir i processar els aliments ha estat diversa i descentralitzada segons geografies i cultures, i s'han anat creant models agroalimentaris i ecosistemes característics d'abast local, generalment sustentables socialment i ecològica.

El capitalisme i l'anomenada Revolució Verda (un paquet tecnològic basat en la creació de llavors híbrides i transgèniques, la uniformitat genètica de plantes i animals, i l'ús de maquinària pesant, agrotòxics i fertilitzants sintètics), conjuntament amb una globalització dels mercats imposada en poques dècades va fer malbé part d'aquesta realitat mil·lenària. Es va desenvolupar una indústria alimentària basada en el lucre que ha uniformat i difós una alimentació de sabors, molts d'ells, sintètics. Una indústria que és també un dels factors més grans de contaminació del sòl i l'aigua, i causant del canvi climàtic. Addicionalment, també és el factor més gran de producció d'epidèmies i pandèmies. És un dels deu mercats industrials més grans, i encara pretén colonitzar aliments que avui provenen de les xarxes pageses, de la pesca artesanal, d'hortes urbanes i recol·lecció tradicional de les que avui, almenys parcialment, s'alimenten el 70% de la població mundial. A la fi, unes molt poques empreses de l'agronegoci controlen més de la meitat del mercat global de cada baula de la cadena global.

Els efectes d'aquest model alimentari és la fam crònica de vora de mil milions de persones al món, la ruïna de milions d'agricultors destrossant així la capacitat de producció i la independència alimentària de la majoria de països del planeta, la substitució del menjar de qualitat i saludable per un menjar escombraria...

Des que el concepte de Sobirania alimentària va ser posat sobre la taula, ara fa 25 anys per part de la Via Campesina, milions de pagesos organitzats en la mateixa Via Campesina han fet d'aquesta estratègia la de la seva lluita, la de les seves pràctiques agrícoles, ramaderes, pesqueres i alimentàries. Milers d'organitzacions del món, preocupades pels temes d'alimentació, han assumit aquesta estratègia. Sens dubte s'ha col·locat com el paradigma des del qual reconstruir un sistema alimentari alternatiu a l'actual que posi en el centre les necessitats de les persones i dels pobles.

No és aquí el lloc per resumir una estratègia polièdrica que ha estat desenvolupada en milers de

documents, resolucions fruit de milers de debats i accions . Ens centrarem en algun aspecte que és significatiu per un treball d'educació que vulgui ser internacionalista i reforci la cooperació internacional .

La demostració pràctica de què la Sobirania alimentària és una estratègia que unifica els interessos dels diferents pobles del nord i del sud és la mateixa existència de la Via Campesina Centenars d'organitzacions de camperols dels països del sud veuen en l'estratègia de Via Campesina el complement necessari per a les seves lluites locals, Comproven, dia a dia, que la lluita per mantenir , desenvolupar i enriquir els seus sistemes agroalimentaris locals recuperant el seu control per part de pagesos i consumidors , la seva sobirania, és la mateixa lluita que la dels pagesos i consumidors conscients del nord per posar en el centre dels sistemes alimentaris a pagesos i consumidors, s'enfronta a les mateixes multinacionals, i a organitzacions com l'OMC o tractats de "lliure comerç" controlades per elles Uns mateixos objectius, uns mateixos enemics, unes pràctiques que, en la seva diversitat, comparteixen principis comuns reforçant-se mútuament fan de la Sobirania alimentària una estratègia internacionalista i de cooperació internacional.

2. El paper del consum alimentari conscient en l'educació per a la justícia global.

La Xarxa de Consum Solidari centra el seu treball d'educació en la justícia global en la població del nostre país, població que es relaciona amb l'alimentació fonamentalment com consumidora. Serà important, doncs, ressaltar la vinculació d'un consum alimentari conscient, amb una estratègia de cooperació internacional com es la Sobirania alimentària

Aquesta vinculació podem trobar-la en cadascú del tres pilars entrelaçats que componen la Sobirania alimentària: l'agroecologia, la justícia global i la democratització radical d'aspectes tan importants de la nostra vida quotidiana i de les tasques de reproducció com és l'alimentació.

Agroecologia

La visió agroecologia amb la qual treballa la Sobirania alimentària significa desenvolupar una agricultura que respecta i reforça els cicles reproductius de la natura. Significa regenerar la terra, respectar els cicles de l'aigua, recuperar la biodiversitat cultivada.

En un moment de pèrdua de l'equilibri dels ecosistemes, de pèrdua de terra fèrtil i de biodiversitat cultivada; qualsevol acció local que enfronti aquests problemes es suma a la lluita global contra la sobreexplotació del planeta que està ja generant elements de col·lapse. Mentre que l'agricultura industrial és una de les causes fonamentals de l'emissió de gasos d'efectes hivernacle l'agroecologia té un balanç energètic i del carboni positiu. En aquest sentit, es pot dir que refreda el planeta. (veure " La agricultura campesina puede enfriar el planeta" Grain)

La visió agroecològica més enllà del sistema productiu estén la seva concepció al conjunt del sistema alimentari. En el terreny del consum es concreta en la defensa dels productes produïts de forma agroecològica i també de proximitat i temporada. Evita, així la introducció d'innecessaris productes no nutritius (conservants, potenciadors de sabor, etc) com fa la indústria agroalimentària. Alhora, l'agroecologia s'oposa als aliments quilomètrics, o que han recorregut llargues distàncies, en l'espai i el temps, línies de fred que comporten l'emissió de gran quantitat de gasos d'efecte hivernacle i un gran malbaratament energètic

Està àmpliament documentat que les pèrdues de fonts de vida (terra fèrtil, aigua, biodiversitat) i els seus efectes: canvi climàtic, col·lapse i especulació d'algunes matèries bàsiques afecten especialment als països empobrits En aquest context qualsevol acció a favor de la conversió del planeta que ens beneficia a totes, ho fa especialment als menys afavorits.

Comerç amb justícia

Defensar el comerç just a les nostres societats, amb preus que permetin viure dignament al pagesos i pagar amb justícia als treballadors alhora que son raonables pels consumidors té uns evidents beneficis pel nostre país. Però, a més, tenen un impacte positiu directe en els ecosistemes dels països del Sud. Redueix la importació d'uns aliments que, majoritàriament, es produeixen en explotacions agro-industrials que s'apropien de les terres dels agricultors i dels recursos per produir sobre-explotant la terra. Aquesta pràctica a curt termini genera beneficis per les multinacionals però arruïna als pagesos. A mig termini, quan les terres ja han estat saquejades i esgotades, els beneficis es porten a terres amb millors condicions per ser sobreexplotades deixant el país empobrit en la qualitat de la terra i de les fonts de vida. Aquests productes produïts amb la sobreexplotació dels països del sud realitzen els guanys de les multinacionals en els anomenats "mercats solvents" principalment a les ciutats dels països del nord. Tallar les seves vendes és tallar les arrels d'aquestes corporacions que dominen l'alimentació mundial.

Les fórmules de circuits curts controlats per pagesos, elaboradors petits i consumidors són les fórmules de comercialització que permeten aquest tipus de consum garantint uns preus justos pels productors i que defensen el paradigma de la Sobirania alimentària. Les múltiples formes de venda directa són encara les que alimenten la majoria del món malgrat que sofreixen una pressió constant per eliminar-les per part del model d'alimentació globalitzat dominat per un oligopoli. Al nord el triomf aparentment definitiu d'aquest model de comercialització globalitzat es veu qüestionat per la reaparició i el creixement espectacular, des dels anys 90, dels mercats d'agricultors arreu. Malgrat els entrebancs de moltes administracions sovint massa condicionats pels lobbys de comerciants que, en el tema alimentari, han assumit totalment el model dominant encara que signifiqui el seu suïcidi a mig termini del petit comerç de barri. En alguns casos aquest suïcidi ja s'ha produït encara que les enquestes oficials segueixen treballant amb obsoletes fórmules que consideren "comerç de proximitat o de barri" els actuals punts de venda d'aliments que es concentren en supermercats, cadenes de fruita globalitzada i botigues/supermercats 24 hores. Tal és el cas de la majoria dels barris de Barcelona on el comerç alimentari està totalment gentrificat.

Democràcia radical en la quotidianitat de la vida

En un excel·lent article escrit per Angel Calle Colado, Marta Soler Montiel i Marta Rivera Ferre del Instituto de Sociología y estudios campesinos, anomenat "Soberanía alimentaria y

Agroecología emergente: la democracia alimentaria” analitzen com el control corporatiu de l’alimentació enfronta als pagesos , produeix desafecció alimentària i aguditza el malestar pel canvi climàtic en els ciutadans. Aquestes efectes juntament amb el tancament d’oportunitats per part de les administracions públiques produeix l’emergència de xarxes socials innovadores capaces de crear nous estils alimentaris agroecològics. Resumint, en les paraules de Paul Nicholson. “La via campesina es proposa anar més enllà: construir des d’allò local formes de vida alternatives concretes”.

Així, i com els mateixos actors expliquen en el seu article, el debat en el terreny alimentari està íntimament lligats a la democràcia. Les resistències camperoles, alimentàries, ecologistes o fundades en una economia solidària entenen que no pot haver-hi sobirania alimentària si no es treballa en la democratització estesa a l’entorn que la pot produir. Aquest entorn és polític, econòmic , (inter)cultural, mundial i local al mateix temps. En paral·lel la contestació a la democràcia formal que s’està tornant molt autoritària i facilitadora del control oligopòlic, troba en la democràcia (radical en molts casos) el seu marc d’unió i d’actuació. Els nous moviments globals representen una praxi , una cultura política abans que una xarxa de protesta, que es retroalimenta de les seves demandes d’una democràcia que obri pas a processos de cooperació social, d’inclusió i deliberació, de sustentabilitat extensa.

Democràcia, horitzontalitat, autogestió tenen nom de dona

L’estratègia de Sobirania alimentària en tant que estratègia democratitzadora introdueix de forma transversal la visió de gènere en tots els seus espais, tant en la producció, com en el consum., en els respecte de les fonts de vida, i en la seva gestió... En el tema de la producció, la visió del treball reproductiu i productiu en una agricultura que combina la subsistència i la comercialització d’excedents s’ha visibilitat i donat la seva importància en la perspectiva de la Sobirania alimentària: "les dones alimenten el món" i sobre aquesta base es planteja una distribució justa i equitativa de les feines i els drets. La mateixa terra es veu com una font de producció, però a l’hora necessitada de cures i de treball per reproduir-se. En el terreny del consum és impossible veure l’alimentació, des d’una visió de sobirania alimentària, sense generar nous satisfets que posin en el centre la vida (seguint les propostes de l’economia ecofeminista), sense visibilitzar totes les feines productives i reproductives , totes les cures , que hi ha implicades en el procés d’alimentar-nos; sense posar-les en valor evitant la reducció a la seva part monetària , Visions que porten a un repartiment equitatiu de totes les feines i una igualació de drets per part d de totes les parts present en el procés. Els processos de democràcia

de base i autogestió, si van acompanyats d'un esforç conscient per trencant els rols de poder socialment induïts facilitant assumir d'una distribució equitativa d de les tasques i els rols.

Pel que fa a l'educació per la justícia global que desenvolupa la XCS , és important tenir en compte que aquests processos de democratització amb una visió d'equitat i igualtat de gènere que , en el cas del nostre país com en tots els països centrals, estan generant xarxes que relliguen consumidores i productores per construir conjuntament formes autogestionades de producció i distribució d'aliments innovadores i equitatives en tots els aspectes.

A tall d'exemple reproduïm el text on els propis Mercats de Pagès es defineixen :

Què són, què volem que siguin el Mercats de Pagès

Una comunitat oberta, dinàmica i diversa quant a actors, a tipus de relacions i a nivells d'implicació

- que **s'identifica** amb els valors de la Sobirania alimentària, l'agroecologia i la recuperació del espais públics per la ciutadania
- que **es construeix** al voltant d'una ALIMENTACIÓ SANA, RESPECTUOSA AMB ELS CICLES DE LA NATURA I JUSTA.
- on es **recupera de forma pràctica** el control de l'alimentació per part de productors i consumidors.

Això significa compartir:

- productes produïts des de l'agroecologia, de proximitat, de temporada, i amb unes relacions econòmiques justes
- projectes de vida i
- sabers i sabors, gastronomia
- necessitats de les consumidores conscients i crítics
- on **el seu cor** són les relacions establertes entre els 4 actors principals Productores d'aliments, Consumidores, entitats del barri / voluntaris, entitats facilitadores (en el nostre cas la XCS) basades en el respecte, la transparència i la confiança.

- comunitat **oberta** a vincular-se a més veïnes, a altres espais comunitaris del barri i de la ciutat, per tal que aquesta esdevingui més ecològica, més comunitària, més justa i integradora, més feminista. En definitiva: més “vivable”, amb una nova cultura i uns altres hàbits quotidians.

Actuem localment amb un pensament global

Són moltes les veus que davant el col·lapse proposen que ens organitzem de forma col·lectiva, comunitària i oberta per abordar els temes de vida quotidiana.

Per nosaltres, **els Mercats de pagès són espais comunitaris de pagesos , veïnes i entitats que organitzen altres circuits alimentaris**

- **Espais comunitaris**
 - que permeten defendre la petita pagesia i l’elaboració agroecològica, components necessaris d’un model alimentari
 - que respecten la natura tot mantenint la fertilitat de la terra, els cicles de l’aigua i la biodiversitat, elements que esdevenen imprescindibles pel manteniment de la mateixa vida
 - que mantenen i afavoreixen l’augment de la petita pagesia agroecològica als cinturons de les ciutats, la qual cosa possibilita la recuperació de les matrius ecològiques imprescindibles perquè les ciutats actuals puguin tenir futur
 - que mantenen una agricultura amb un balanç positiu de carboni que refreda el planeta
 - que afavoreixen formes de consum responsable en el camí d’un canvi de model de consum
 - que són espais de prova, aprenentatge i demostració de les alternatives justes i solidàries davant l’avançament del col·lapse, el canvi climàtic, etc.
 - que creen la cultura pràctica i organitzada que ens doni força i orientació en les reivindicacions polítiques que calen per avançar en la sobirania alimentària i la transició ecològica i justa

- que es vinculen a altres pràctiques comunitàries, col·lectives, autogestionades; a moviments socials transformadors, tot creant xarxes i vincles que faciliten els processos de solidaritat , suport mutu i lluita per abordar la transició ecològica i social
- que recuperen l'espai públic, lliure de cotxes i privatitzacions que estan acabant amb les ciutats "vivibles"
- Els Mercats de Pagès són, també, **espais de resistència al NORD** amb una gran capacitat de creixement i rèplica (1300 mercats pagesos a Itàlia, 400 a Noruega,...) que han de fer possible l'alimentació dels ciutadans del Nord. Aquesta és la millor manera de posar entrebancs a les multinacionals per obtenir les millors terres, l'aigua i la biodiversitat del SUD amb l'excusa de la necessitat d'alimentar el Nord.
- Les diferents formes de venda directa i mercats de pagès signifiquen **al SUD la resistència al model alimentari global** i que encara alimenten a la majoria de la població mundial.
- Els mercats de pagès **en conjunt** són un bri d'esperança perquè **el canvi a favor de la Terra**, i de les espècies que l'habitarem, sigui possible. En definitiva, per mantenir la vida.

Barcelona Juliol 2022

3. Línies de treball en l'educació per la justícia Global.

L'àmbit de treball de la Xarxa de Consum Solidari d'Educació per la Justícia Global s'organitza en diferents àrees que corresponen a les seves línies de treball: **sensibilització, educació, i mobilització e incidència**. La visió feminista i l'enfocament EGiBDH son transversals al tres àmbits d'actuació.

El treball d'investigació per fonamentar les seves línies d'actuació en anàlisis acurades no s'entén com una àrea pròpia de la XCS sinó com una col·laboració entre el treball d'investigació voluntari de la XCS amb Universitats i grups d'investigació especialitzats. Aquest espai d'anàlisi i recerca centrat en l'entorn de consum des de la perspectiva de la sobirania alimentària es materialitza en diferents publicacions. L'amplitud dels temes tractats, les reedicions de diverses publicacions evidencien que la XCS s'ha convertit en un referent en l'àmbit del consum responsable, el comerç amb justícia en la perspectiva de la Sobirania Alimentària a Catalunya i a l'Estat Espanyol.

Línia estratègica 1. Sensibilització.

La sensibilització l'entendem com quelcom que va més enllà de la difusió, de forma més o menys atractiva, d'un discurs crític i transformador. Vol incidir en canvis en valors i actituds. Això requereix implicació en accions concretes, necessàriament locals, que si volen treballar hàbits s'han de situar en la quotidianitat i que han de tenir vocació comunitària o col·lectiva si volen sumar i consolidar-se. Com hem vist la potència democratitzadora de la Sobirania alimentària està generant, en els països centrals, xarxes autogestionades en el consum que permeten la construcció, enfortiment i desenvolupament d'espais comunitaris entorn de pràctiques quotidianes i amb fort arrelament local que s'enforteixen i complementen amb una visió de justícia global.

Aquestes comunitats permeten que el nostre treball de sensibilització trobi els espais per dur a terme practiques col·lectives que consolidin els canvis de valors que busquem. Pràctiques innovadores que involucren a molta més gent que els activistes convençuts. Un d'aquests espais són els Mercats de Pagès

Cada cap de setmana creem espais de consum solidari en 5 barris de Barcelona (Fort Pienc, Esquerra de l'Eixample-Germanetes, Guinardó, Sants i Sagrada Família), del Vallès (Sant Cugat/Mira-sol) i del Maresme (Vilassar de dalt) i tres espais durant la setmana en tres barris de Barcelona (Ciutat Vella, Sant Antoni i Nova Esquerra de l'Eixample). En els mercats de pagès,

centenars de consumidores, vora de 50 productores i elaboradores agroecològics, més de vint entitats de barri i o poble, uns 40 voluntaris interactuen construint uns espais comunitaris i de consum responsable i una pràctica de sobirania alimentària.

Treballem per aprofundir i consolidar totes aquestes interrelacions amb una visió de sobirania alimentària com a estratègia global que interrelaciona les lluites i drets dels pobles del sud amb la població del nord. Mitjançant tallers, accions de propaganda – amb mitjans físics i virtuals- , degustacions , gastronomia, performances,... fem un treball divers i constant per introduir la visió transformador global en totes aquestes relacions Treball que es reflecteix en un, creixement i enfortiment dels vincles d'acció comunitària en el consum construïts entorn del consum d'aliments agroecològics justos, de proximitat i temporada que estan en la base dels Mercats de Pagès.

Diferents actors prenen un paper de protagonistes en aquestes accions de sensibilització aportant una immensa quantitat de treball voluntari (com persones vinculades al mercat o a la XCS o com entitats participes en el Mercat) creant un gran efecte multiplicador a l'hora que s'obre un procés d'autoformació que, com veurem més endavant necessita i possibilita un treball de formació i educació

Alhora aquests actors (especialment els pagesos per enfortir els vincles en la seva venda directa agroecològica, i entitats de barri més sensibles al temes ecològics) demanen i possibiliten accions de sensibilització amb una visió d'EJG més enllà del mateix mercat, ampliant el camp de treball de sensibilització arreu del país a sectors no habituals.

Per una altra banda, la comunitat de consumidores conscient s i de productores genera un espai comunitari en un barri o poble que permet generar sinergies amb altres espais que també estan construint sobirania alimentària: horts i compostatge comunitari, menjadors escolars agroecològics , horts escolars... i les respectives comunitats que els creen Permet connectar amb espais on troba sentit la nostra visió de treball d'educació en valors de Justícia Global, arribant sempre a públics nous i creant sinergies comunitàries en les poblacions en les quals desenvolupem els Mercats de Pagès.

Línia estratègica 2. Educació i formació.

En l'àmbit de treball d'educació treballem conceptualment la visió de sobirania alimentària com a estratègia de canvi global al sud i al nord. Tanmateix, per treballar els valors i les actituds lliguem aquest treball conceptual amb el sistema alimentari que té la mateixa comunitat escolar

i les seves relacions amb l'entorn més immediat. Això ens dona unes possibilitats de petites, però significatives, accions col·lectives sobre la quotidianitat dels alumnes sigui a la mateixa escola o en el seu entorn més immediat. Així el treball amb la comunitat escolar es completa amb el treball amb entitats veïnals compromeses en temes ecològics de barri (compost comunitari, horts urbans i cura del verd urbà, relació amb pagesos agroecològics de la comarca i/o del mercat de pagès, etc.) D'aquesta manera s'obren possibilitats al canvi de valors i actituds a l'hora que es creen o s'enforceixen xarxes que són la base del canvi cultural imprescindible per la transformació global del model alimentària que cal. Amb la mateixa metodologia treballem amb els àmbits d'educació no formal: temps del migdia , esplais, etc.

Com hem vist diferents actors de les pràctiques comunitàries de consum responsable juguen un paper molt significatiu en l'extensió de les accions de sensibilització a nous àmbits. Pagesos/es i productores que volen aprofitar els seus projectes agroecològics per fer tasques d'educació . De la mateixa manera entitats del barri volen també treballar amb els seus associats o les escoles volen treballar amb experiències agroecològiques del barri. Fruit d'aquest treball es generen necessitats i possibilitats de formació. Aquest mecanisme d'educació popular, que havien vist en les organitzacions del sud, aplicables amb actors dels Mercats de Pagès és una de les tasques d'educació que, mitjançant seminaris de reflexió sobre la pràctica conjunta que duem a terme, permet arribar a nous actors.

Línia estratègica 3. Mobilització i incidència política.

Tot aquest treball de sensibilització i educació i les àmplies xarxes que genera són la base del nostre treball de mobilització e incidència política El treball en forma de xarxa està en la mateixa fundació de la XCS i amb diferents formes està present en tota la seva història. És doncs una forma de treball que està en el seu propi ADN. És des de l'àmplia capacitat de mobilització social que ens dona aquesta política d'aliances horitzontal i arrelada al territori el que possibilita a un treball d'incidència política des d'una visió transformadora. Només aquesta força ens permet incidir en uns aparells polítics fortament pressionats pels poders fàctics que són reticents a cap iniciativa transformadora tenint una gran capacitat de cooptar les paraules per deixar coses tal com estan.

Aquest treball de mobilització e incidència política ho fem a diferents nivells jerarquitats des del més immediat i local al més general. Les reivindicacions que sorgeixen de l'acció dels moviments socials en els quals desenvolupem el nostre treball de creació d'espais col·lectius i comunitaris enxarxats són la part fonamental de l'aportació en les coordinacions que impulsem

a nivell local (xarxes de barri o poble més o menys formals). En aquelles que impulsem a escala nacional per la seva vinculació molt directe al nostre treball local ("Veus de sobirania alimentària a Ciutat" i "Coordinadora de Mercats de Pagès", "Agrupació de Pagesos dels Mercats de Pagès") juguem un paper d'aportar els elements propis de les xarxes locals a la seva força a l'hora que ens centren en la feina general, ja que és mitjançant aquest espai de coordinació que fem la part més significativa del treball de mobilització i incidència política

Considerem el treball de les xarxes nacionals i internacionals que aborden aspectes més generals no tan lligats a la intervenció immediata, imprescindibles per una acció transformadora global. Per això participem en la Fede, la Xes, entre d'altres a nivell nacional WMFC World Markets Farmers Coalition; AWID (Association for Women's Rights in Development a nivell internacional. Alhora, som conscients del que podem aportar donada la nostra capacitat de treball davant d'una feina immensa com la que desenvolupen. Així centrem la nostra aportació a portar les seves exigències, lluites i plantejaments a col·lectius de base en els que treballem engrandint així la base de les seves accions i reivindicacions.

4. El treball voluntari en el centre.

Tot aquest treball de sensibilització, educació, formació i, sobretot, mobilització i incidència política és impensable sense un immens treball voluntari.

Treball dels voluntaris i voluntàries que s'identifiquen amb la Xarxa de Consum Solidari , però, sobretot, treball voluntari de persones i entitats en els diferents espais comunitaris on es desenvolupen les nostres accions. Elles són les protagonistes dels espais comunitaris creats. L'enfortiment i l'existència d'aquests espais requereix que siguin gestionats i dirigits per aquestes persones. Governança que forma part del seu procés d'apoderament i aprenentatge. Aquests espais són el nucli de la nostra acció en EJG.

És per això que les diferents accions d'educació en la justícia global són planificades , dutes a terme , avaluades i redissenyades en cada espai comunitari creat. La funció de l'estructura i els recursos de la Xarxa s'entén com a facilitador del treball voluntari arribant, on, per les seves pròpies característiques, no arriba el treball voluntari.

Juntament amb el treball voluntari la XCS té finançament públic per les seves accions tant de cooperació internacional com d'educació en la Justícia Global. Aquest finançament s'entén com el complement necessari per desplegar les accions amb una visió global gestionades pels diferents espais en què participem. Son ells els que mitjançant una avaluació continuada de les accions que desenvolupen , ens permeten valorar els resultats aconseguits, les mancances detectades i els nous objectius, les accions a desenvolupar i els nous resultats que esperem aconseguir. Són doncs la base de les formulacions que fem per aconseguir fons i recursos públics que s'incardin en aquestes accions on els subjectes de drets i responsabilitats han estat protagonistes en el seu disseny i ho seran en la seva execució i autoavaluació amb el suport que calgui del treball professional de la XCS.

Barcelona 2022